

ĐỀ THI GIỮA KÌ 1 – ĐỀ 13

MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 12

Thời gian làm bài: 90 phút

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần I. Đọc hiểu (3,0 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi bên dưới:

Tổ quốc bắt đầu từ đâu?

Từ bức tranh ta được xem ngày nhỏ

Từ những ngày bạn tốt vẫn cùng ta

Thường đi học và chơi chung một phố.

Cũng có thể Tổ quốc được bắt đầu

Từ bài hát mẹ ta ru âu yếm,

Từ những cái ta quyết giữ vẹn tròn

Cả trong giờ khó khăn nguy hiểm.

Tổ quốc bắt đầu từ đâu?

Từ chiếc ghé ta vẫn ngồi trước ngõ,

Từ cây phong đơn độc giữa cánh đồng

Khẽ chao nhẹ những lần có gió.

Cũng có thể Tổ quốc được bắt đầu

Từ bài hát đầu xuân con sáo hát
Từ con đường ven xóm nhỏ quanh co
Và biển mát trong sương chiều xanh nhạt.

Tổ quốc bắt đầu từ đâu?
Từ ánh đèn nhà ai đang run rẩy,
Từ chiếc mũ bố ta đội ngày xưa,
Mà bất chợt trong hòm ta lại thấy.
Cũng có thể Tổ quốc được bắt đầu
Từ tiếng gõ của con tàu mệt mỏi
Từ lời thề mà thời trẻ yêu nhau
Ta giữ kín trong tim, không dám nói.

Tổ quốc bắt đầu từ đâu?

(*Tổ quốc bắt đầu từ đâu?*, M.L.Matusovski)

Câu 1: Xác định nhân vật trữ tình trong bài thơ trên. Trích dẫn ba câu thơ có sự xuất hiện hình ảnh nhân vật trữ tình.

Câu 2: Những hình ảnh “bức tranh ta được xem từ nhỏ”, “con đường ven xóm nhỏ quanh co”, “chiếc mũ bố ta đội ngày xưa”, “lời thề mà thời trẻ yêu nhau” đã gợi cho anh/chị những điều gì?

Câu 3: Dựa vào bài thơ trên, anh/chị hãy trả lời câu hỏi “Tổ quốc bắt đầu từ đâu?”

Câu 4: Điểm khác biệt và gặp gỡ trong quan niệm của Nguyễn Khoa Điềm qua câu thơ “Đất Nước có trong những cái ngày xưa ngày xưa mẹ thường hay kể” so với quan niệm của M.L.Matusovski qua hai câu thơ “Cũng có thể Tổ quốc được bắt đầu/ Từ bài hát mẹ ru ta âu yếm” là gì?

Phần II: Làm văn (7,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Từ nội dung bài thơ trong phần Đọc hiểu, anh/ chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) về vấn đề “Yêu nước bằng trái tim nóng và cái đầu lạnh”

Câu 2 (5,0 điểm)

Những đường Việt Bắc của ta
Đêm đêm rầm rập như là đất nung
Quân đi điệp điệp trùng trùng
Ánh sao đầu súng bạn cùng mũ nan.
Dân công đỏ đuốc từng đoàn
Bước chân nát đá muôn tàn lửa bay.
Nghìn đêm thăm thẳm sương dày
Đèn pha bật sáng như ngày mai lên
Tin vui chiến thắng trăm miền
Hòa bình, Tây Bắc, Điện Biên vui về
Vui từ Đồng Tháp, An Khê
Vui lên Việt Bắc, đèo De, núi Hồng

(Trích *Việt Bắc* – Tố Hữu)

Cảm nhận của anh/chị về đoạn thơ trên. Từ đó, nhận xét ngắn gọn về tính sử thi trong thơ Tố Hữu.

Đáp án đề 13**Phần I: Đọc hiểu****Câu 1:**

- Nhân vật trữ tình trong bài thơ là “ta” – tác giả/nhà thơ
- Trích dẫn chính xác 3 câu thơ có sự xuất hiện của nhân vật trữ tình

Gợi ý: Từ bức tranh ta được xem ngày nhỏ/ Từ những người bạn tốt vẫn cùng ta/ Từ bài hát mẹ ta âu yếm,...

Câu 2:

- Hình ảnh “bức tranh ta được xem từ nhỏ” gợi về kỉ niệm thời thơ ấu.
- Hình ảnh “con đường ven xóm nhỏ quanh co” gợi về những khung cảnh gần gũi, quen thuộc của làng xóm, quê hương.
- Hình ảnh “chiếc mũ bố ta đội ngày xưa” gợi về kỉ vật, gắn bó của người bố.
- Hình ảnh “lời thề mà thời trẻ yêu nhau” gợi về tình yêu thời trẻ.

Câu 3: Tổ quốc bắt đầu từ đâu?

- Tổ quốc được bắt đầu từ những gì nhỏ bé, thân thuộc nhất: một bức tranh, một con sáo, một bài hát...
- Tổ quốc được bắt đầu từ những gì gần gũi, quen thuộc nhất: cánh đồng, con đường ven xóm,...
- Tổ quốc được bắt nguồn từ những gì ý nghĩa nhất: lời hát ru, lời thề thời trẻ yêu nhau,...

Câu 4:

- Điềm gặp gỡ:
- + Tổ quốc bắt đầu từ những lời mẹ ru, lời mẹ kể

+ Tổ quốc ở trong những gì gần gũi, quen thuộc và ý nghĩa nhất trong mỗi chúng ta.

- Điểm khác biệt: Với Nguyễn Khoa Điềm, Đất nước có trong văn học dân gian, qua những câu chuyện cổ tích mẹ thường hay kể.

Phần II: Làm văn

Câu 1:

* Giải thích:

- “Trái tim nóng” là trái tim nồng nàn, chan chứa và tha thiết yêu thương, sôi sục nhiệt huyết.

- “Cái đầu lạnh” là cái đầu biết suy nghĩ, sáng suốt và tỉnh táo.

=> Yêu nước không chỉ cần một trái tim ấm nóng mà còn cần phải suy nghĩ tỉnh táo, sáng suốt.

* Lý giải:

- Vì sao lại cần có “trái tim nóng”: Để luôn tự hào về truyền thống quê hương, đất nước, để luôn sẵn sàng đấu tranh, bảo vệ, dựng xây quê hương, đất nước, để không thờ ơ, dửng dưng trước những hành động chống phá đất nước.

- Vì sao cần có “một cái đầu lạnh”: Để cần thể hiện tình yêu đất nước bằng những hành động, cách ứng xử đúng đắn nhất; để không thành “nạn nhân” của những hành động chống phá đất nước.

* Rút ra bài học nhận thức và hành động:

- Có những hành động thiết thực:

+ Quảng bá hình ảnh đất nước

+ Học tập để dựng xây đất nước

+ Không chia sẻ các bài viết, các trang mạng tiêu cực

Câu 2:

* Giới thiệu tác giả, đoạn trích, vị trí đoạn trích

* Cảm nhận về đoạn trích:

- Đoạn thơ khắc họa khung cảnh hùng tráng của Việt Bắc trong chiến đấu: khí thế hào hùng, mạnh mẽ của khối đoàn kết toàn dân, toàn diện, của sự hòa quyện, gắn bó giữa thiên nhiên với con người. Từ đó mở ra viễn cảnh tươi sáng của ngày mai.

- Đoạn thơ thể hiện niềm vui chiến thắng của toàn dân, toàn quân. Niềm vui từ Việt Bắc tỏa đi mọi miền, rồi lại từ mọi miền hội tụ về Việt Bắc.

- Đoạn thơ được viết với bút pháp anh hùng ca, mang đậm màu sắc sử thi. Giọng thơ dào dạt, sáng khoái, những hình ảnh vừa bay bổng, vừa hùng tráng.

* Nhận xét về tính sử thi trong thơ Tố Hữu:

- Tính sử thi được Tố Hữu đề cập đến những vấn đề có tính lịch sử và tính chất toàn dân, tập trung khắc họa những bối cảnh rộng lớn với cảm hứng lịch sử, dân tộc; con người trong thơ Tố Hữu là con người tiêu biểu cho dân tộc, mang tầm vóc lịch sử và thời đại.

- Tính sử thi trong miêu tả đời sống kết hợp với một hồn thơ luôn hướng tới cái ta chung được thể hiện qua giọng điệu hào hùng, dồn dập tạo nên phong cách nghệ thuật độc đáo cho thơ Tố Hữu: tính chất trữ tình chính trị sâu sắc.

Loigiaihay.com